

Sociologie organizace

Pohledy na povahu organizací

Dagmar Svobodová

Obsah

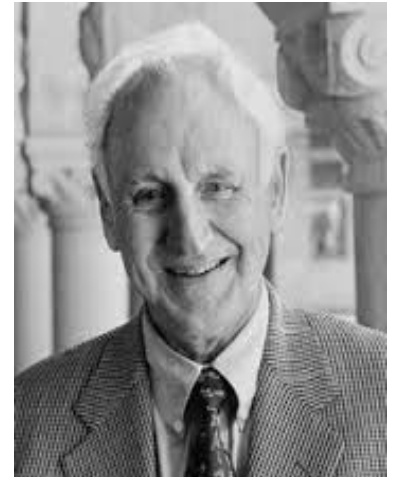
- 1) Alternativa k byrokracií
- 2) Problémy změny byrokratické organizace
- 3) „Zablokovaná společnost“

Pohledy na povahu organizací

- Organizace prošly změnami v průběhu 20. století.
- V rovině organizací je vedena diskuse, na kolik racionálně (efektivně) jejich organizační útvary fungují a do jaké míry jsou ohroženy nejrůznějšími poruchami.
- Snaha o nalezení obecných principů a zásad vedení organizací.

Pohledy na povahu organizací

William Richard Scott

- 1) Organizace jsou považovány za racionálně konstruované systémy.
- 2) Organizace jsou považovány za přirozeně vzniklé a spontánně rozvíjené systémy.
- 3) Oba přístupy pojmají organizace jako systémy izolované od vnějšího prostředí.

Alternativa k byrokracii

Alternativu k byrokratickým organizacím představují alternativní organizace.

Alternativní organizace se liší od formálně byrokratických organizací v řadě podstatných rysů:

- 1) charakter moci
- 2) povaha pravidel
- 3) sociální kontrola
- 4) sociální vztahy
- 5) získávání členů a jejich kariéra
- 6) způsob motivace
- 7) sociální rozvrstvení
- 8) horizontální diferenciacce

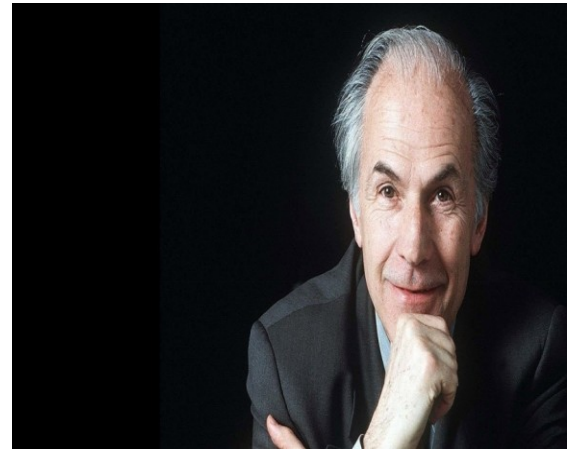
Alternativy k byrokracii

Alternativní formy organizace, jakkoliv mohou být jejich rysy atraktivní, jsou ve srovnání s byrokratickými, zatíženy řadou rizik a nevýhod:

- 1) časová náročnost
- 2) homogenita
- 3) intenzita emocí
- 4) tlaky prostředí
- 5) individuální rozdíly mezi členy

Problém změny byrokratické organizace

- Michel Crozier

- 1) Každá změna se uskutečňuje zásadně směrem od shora dolů.
- 2) Každé přijaté opatření se týká všech částí organizace
- 3) Nařízení s ohledem k nápravě postižené centralizaci.

„Zablokovaná společnost“

- Crozier definoval v roce 1970 pojem „zablokovaná společnost“.
- Jedná se o metodu rozhodování, která je založena na špatné komunikaci, kvůli které se úředníci zbavují odpovědnosti za chybná rozhodnutí a hájí tak svou moc.
- Podle Croziera preferují zúčastnění aktéři zablokovanost.

„Zablokovaná společnost“

Crozier popisuje znaky byrokratické správy.

- 1) Systém je extrémně centralizovaný, proto rozhodující aktéři nemají možnost dostatečně poznat praktické dopady, které z jejich rozhodnutí vyplynou.
- 1) Systém je současně hierarchizovaný, proto je komunikace mezi jednotlivými aktéry složitá.

„Zablokovanou společnost“ tvoří

- 1) vrstvy zaměstnanců
- 2) vrstvy podřízených kádrů
- 3) vrstvy řídicích pracovníků